

Laboratoře z průmyslové elektroniky a senzorů

Katedra měření, ČVUT – FEL, Praha, letní semestr 2017/18

J. Fischer, V. Petrucha,, T. Drábek

**Sestavení kitu s procesorem STM32F042F6P6 na
nepájivém kontaktním poli pro přístroj F0 – Lab**

Náplň

Požadavek na přístroje a jejich funkce

Náhrada přístrojových funkcí mikroprocesorem (software defined instrumentation)

- Využití **procesoru STM32F042** pro realizaci přístrojů
- Realizace kitu na **nepájivém kontaktním poli**, schéma, postup
- Základní oživení kitu, blikání **LED**
- Instalace SW a **ovladačů** na PC
- Použití programu **BOOT loader** pro nahrání firmwaru
- Oživení kitu s USB a nahrání firmware přes USB
- Funkce F0 – Lab přístrojové funkce a jejich využití

Proč Kit s procesorem STM32F042

Pro experimenty potřebujeme přístroje typu

- Voltmetr
- Osciloskop
- Impulsní generátor

Potřeba pro každého studenta v laboratoři i pro domácí přípravu

Funkce přístrojů:

- Měřit statické nebo velmi pomalu proměnné napětí, případně proudy
- Měřit průběh signálu v čase
- Generovat impulsní signál

Nahradiť přístroje **SDI (softwarově definovaným přístrojem)** s využitím procesoru s USB a PC

Procesor – sběr dat a generování signálu

PC – napájení, ovládání a zobrazení výsledků

Volba procesoru pro přístroj

Co musí procesor obsahovat

Potřeba měřit napětí, převodník napětí na číslo, analog-číslicový převodník

Analog – Digital Converter – ADC

Impulsní generátor - PWM

Rozhraní USB pro komunikaci

Možnost nahrát firmware do procesoru přes USB (Boot loader)

Možnost využít kit i pro tvorbu vlastních programů pomocí on-line IDE

mbed – musí existovat kit se stejným procesorem podporovaným

mbed (developer.mbed.org)

Možnost zapájet na adaptor a umístit na kontaktní pole, dostupnost

Volba – microcontroller STM32F042F6P6 v pouzdře TSSOP20

V tomto textu se pro STM32F042 používá zjednodušené označení „procesor“

http://www.st.com/content/st_com/en/products/microcontrollers/stm32-32-bit-arm-cortex-mcus/stm32-mainstream-mcus/stm32f0-series/stm32f0x2/stm32f042f6.html

Kit *<https://os.mbed.com/platforms/ST-Nucleo-F042K6/>*

Materiál

- **nepájivé kontaktní pole**
- **modul** s procesorem **STM32F042F6P6** na adaptoru
- **konektor mini USB** s kontakty na adaptoru
- **stabilizátor +3,3 V** typu **HT 7533-1**
- **2x LED**
- **rezistor 470 Ohmů,**
- **2x** elektrolyt. kondenzátor **22 uF/25 V**
- **přepínač** (přepínání BOOT /RUN)
- **tlačítko** (Reset)

Realizace F0 – Lab s mikrořadičem

Realizace laboratorního přístroje F0 – Lab s mikrořadičem

Mikrořadič (procesor) **STM32F042F6P6**

Procesorové jádro ARM Cortex – M0, 32-bitový procesor

Obsahuje:

Paměti: programu **FLASH 32 kByte**, paměť **RAM 6 kByte**

sběrnice, vstupně výstupní brány, čítače-časovač,

Převodník ADC (analog-číslicový převodník) **s rozlišením 12 bitů**

tedy výstupem jsou binární čísla

0 V ..... výstup 0000 0000 0000

3,3 V (resp. V_{DDA}) výstup 1111 1111 1111

(což představuje **0 až 4095** dekadicky)

Rozsah převodníku ADC je určen napětím **V_{DDA}**

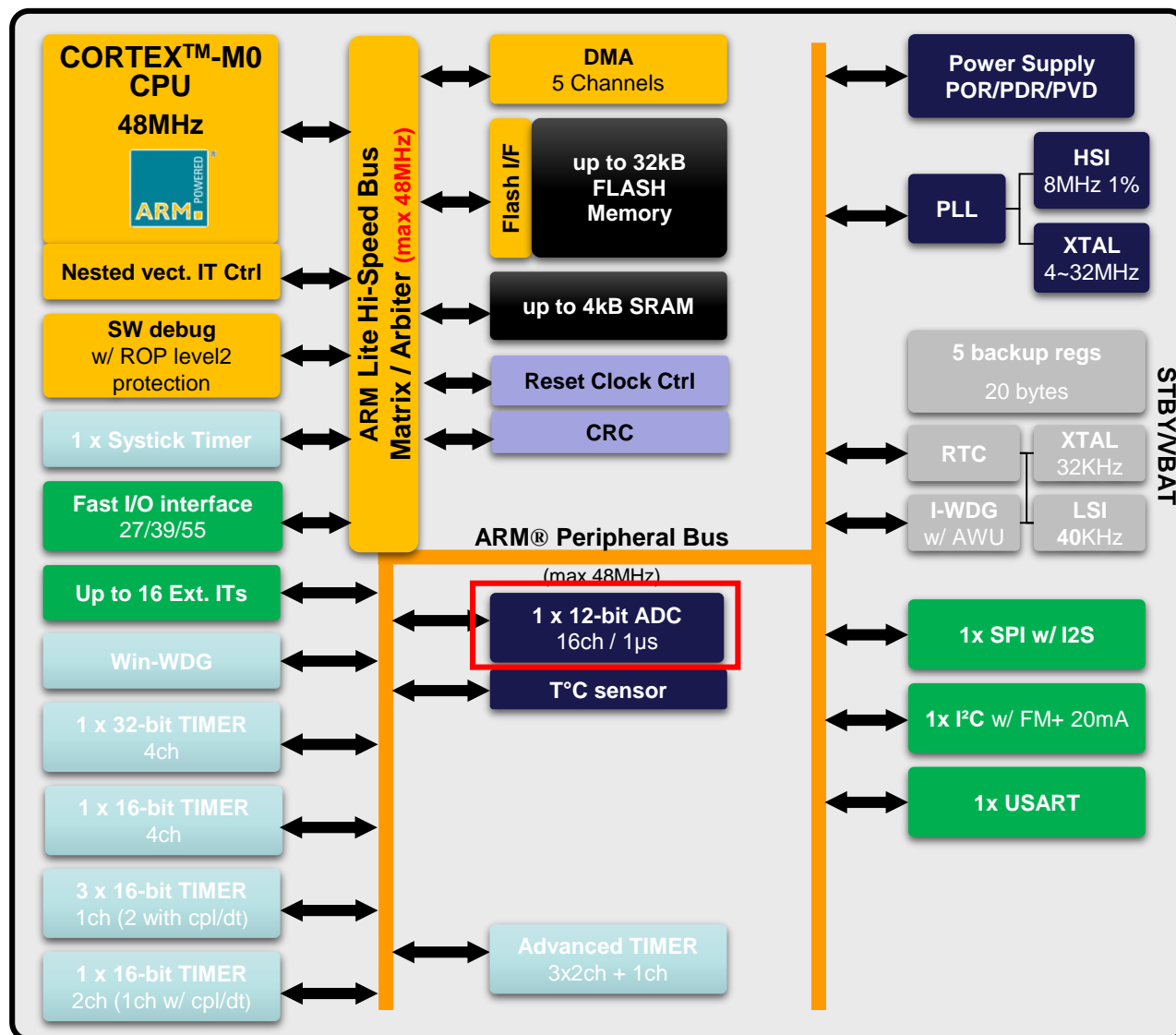
pokud je **$V_{DDA} = 3,3 \text{ V}$** , pak je **krok** (kvantum) **převodníku** přibl. **0,8 mV**

Rozlišení – srovnatelné s multimetrem

Bloková struktura mikrořadiče STM32F031

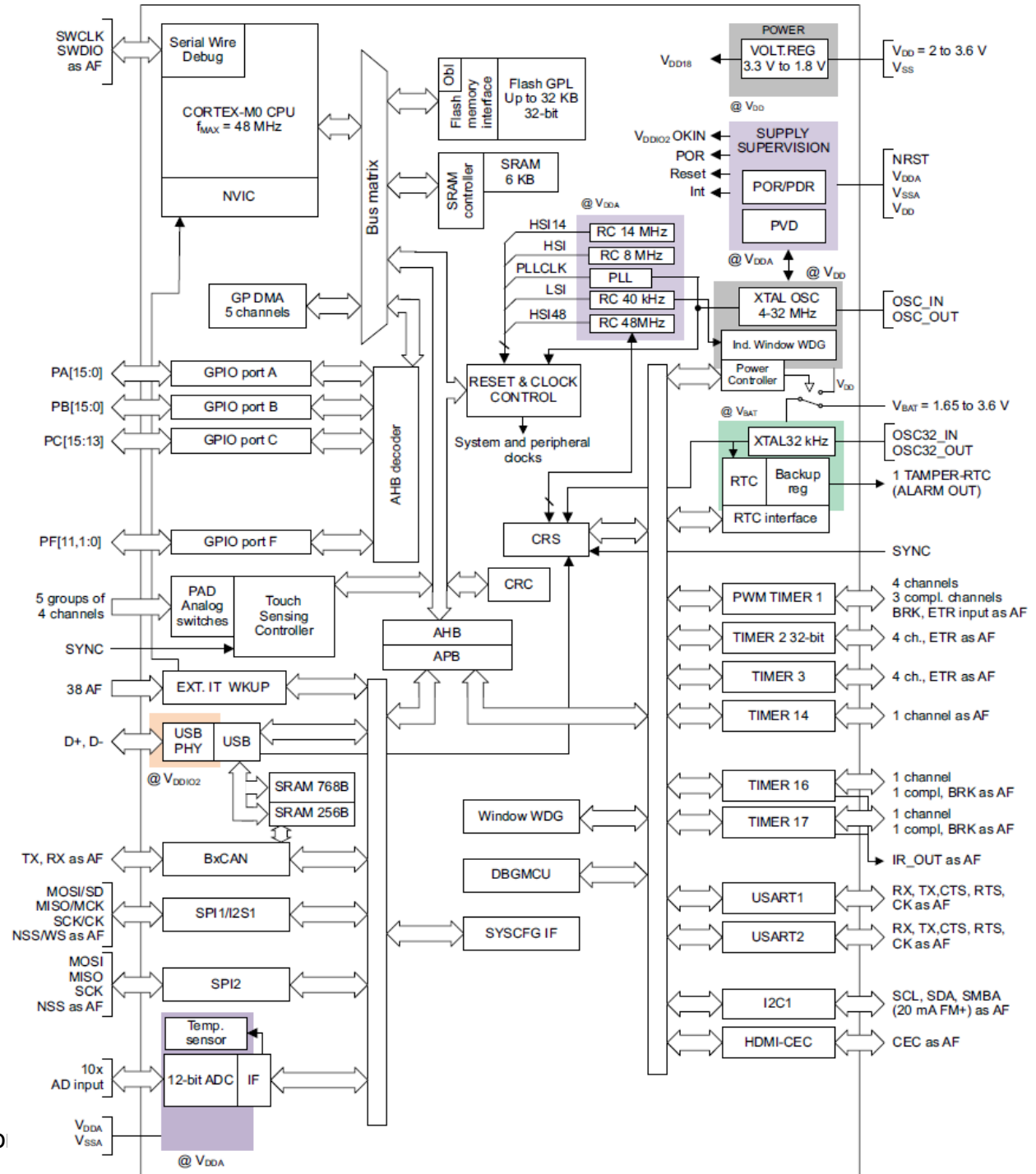
STM32F031
je jednodušší
varianta
oproti STM32F042,
zde je uveden
pro názornost

STM32F042 má
navíc **USB**

Struktura STM3F042

komplexní obvod, obsahuje mnoho periferních bloků

Limity napětí na STM32F042, *aneb „jak to nespálit“*

Obvod STM32F042 je vyroben technologií CMOS (stejně jako drtivá většina ostatních procesorů) a z toho **vyplývají omezení**

Napájení V_{DD} a V_{SS} (GND) se nesmí přepólovat = otevře se substrátová dioda a poteče velký proud omezený napájecím zdrojem. Obvod bude „topit“

Na vstupech **nesmí** být záporné napětí (nižší potenciál, než na V_{SS}) na $V_{DD} = 3,3\text{ V}$, může být i menší (do 2,4 V), napájením +5 V se **zničí**.

Na vstupy voltmetru **nesmí** být přivedeno napětí **větší než napájecí** (V_{DDA}), otevřely by se přechody PN na vstupu a tekla by proud přes tuto diodu do napájení – a může se poškodit vstupní struktura (tedy na vstup procesoru bez napájení se nesmí přivést žádné napětí!!!)

Jak řešit **ochranu**? Do **série se vstupem** zapojit **ochranný rezistor alespoň 470 Ohmů**, kterým se omezí velikost proudu!!!

V modulu s STM32F042 jsou napájecí piny V_{DDA} a V_{DD} propojeny

STM32F042 – limity napětí

Table 18. Voltage characteristics⁽¹⁾

Symbol	Ratings	Min	Max	Unit
$V_{DD}-V_{SS}$	External main supply voltage	-0.3	4.0	V
$V_{DDIO2}-V_{SS}$	External I/O supply voltage	-0.3	4.0	V
$V_{DDA}-V_{SS}$	External analog supply voltage	-0.3	4.0	V
$V_{DD}-V_{DDA}$	Allowed voltage difference for $V_{DD} > V_{DDA}$	-	0.4	V
$V_{BAT}-V_{SS}$	External backup supply voltage	-0.3	4.0	V
$V_{IN}^{(2)}$	Input voltage on FT and FTf pins	$V_{SS}-0.3$	$V_{DDIOx} + 4.0^{(3)}$	V
	Input voltage on TTa pins	$V_{SS}-0.3$	4.0	V
	Input voltage on any other pin	$V_{SS}-0.3$	4.0	V
$ \Delta V_{DDx} $	Variations between different V_{DD} power pins	-	50	mV
$ V_{SSx}-V_{SS} $	Variations between all the different ground pins	-	50	mV
$V_{ESD(HBM)}$	Electrostatic discharge voltage (human body model)	see Section 6.3.12: Electrical sensitivity characteristics		-

1. All main power (V_{DD} , V_{DDA}) and ground (V_{SS} , V_{SSA}) pins must always be connected to the external power supply, in the permitted range.
2. V_{IN} maximum must always be respected. Refer to [Table 19: Current characteristics](#) for the maximum allowed injected current values.
3. Valid only if the internal pull-up/pull-down resistors are disabled. If internal pull-up or pull-down resistor is enabled, the maximum limit is 4 V.

Signály procesoru, zapojení do obvodu

Pin **16** V_{DD} digitální **napájení +3,3 V**

Pin **5** V_{DDA} analogové **napájení +3,3 V** (u nás propojeno V_{DD} a V_{DDA})

Pin **15** Pin V_{SS} – **GND** – zem, na 0 V

Pin **4** **NRST** reset, na tlačítko a na zem **GND**

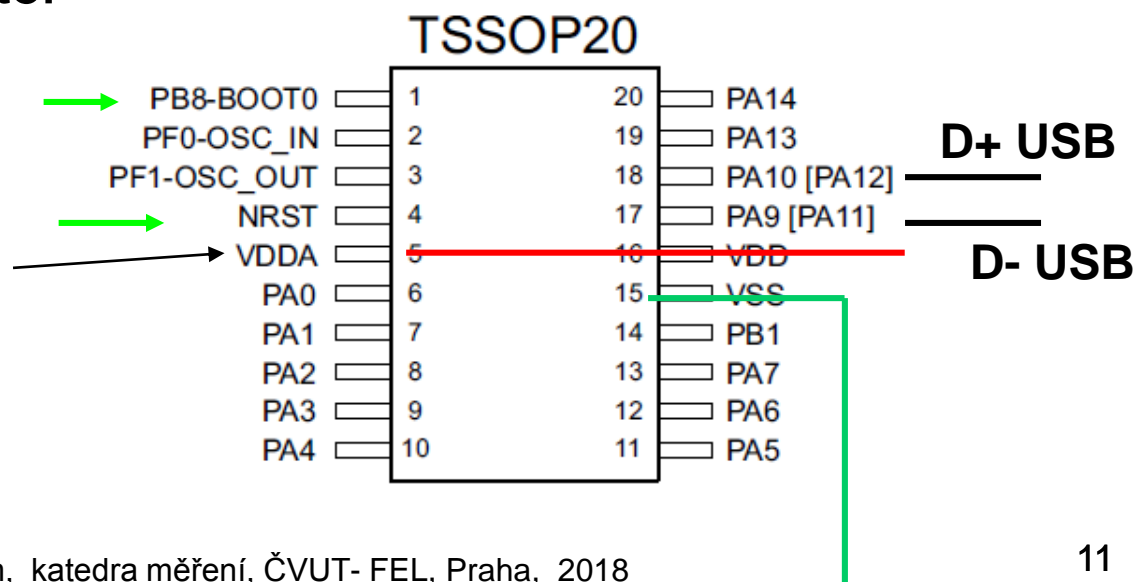
Pin **1** **BOOT** – 0 na **+3,3 V** volba **BOOT** (nahrávání firmware do flash)

BOOT – 0 na **GND** (zem) volba **RUN** – běh programu

Pin **10** PA4 Blikání LED zapojené proti zemi – test

Pin **18** na **D+ USB** konektor

Pin **17** na **D- USB** konektor

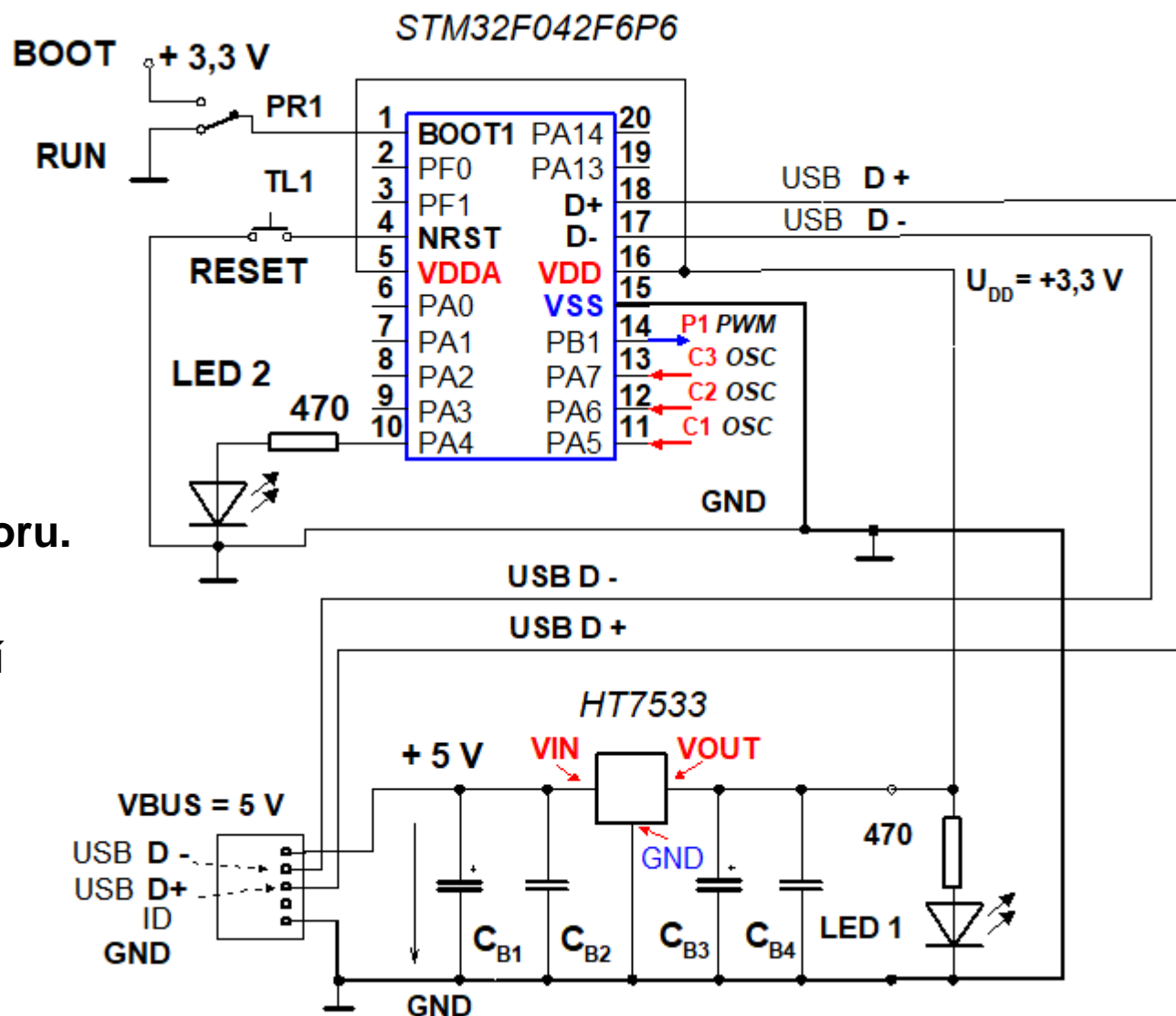
Zapojení kitu F0 – Lab

$C_{B4} = 100 \text{ nF}$

Je zapojen přímo
na adaptoru procesoru.

C_{B2} pro HT7533 není
nutný

C_{B1} , C_{B3} elyt 22 μF

Uspořádání na kontaktním poli

Orientace kontaktního pole

válcové výstupky –
na pravé straně a nahoře!

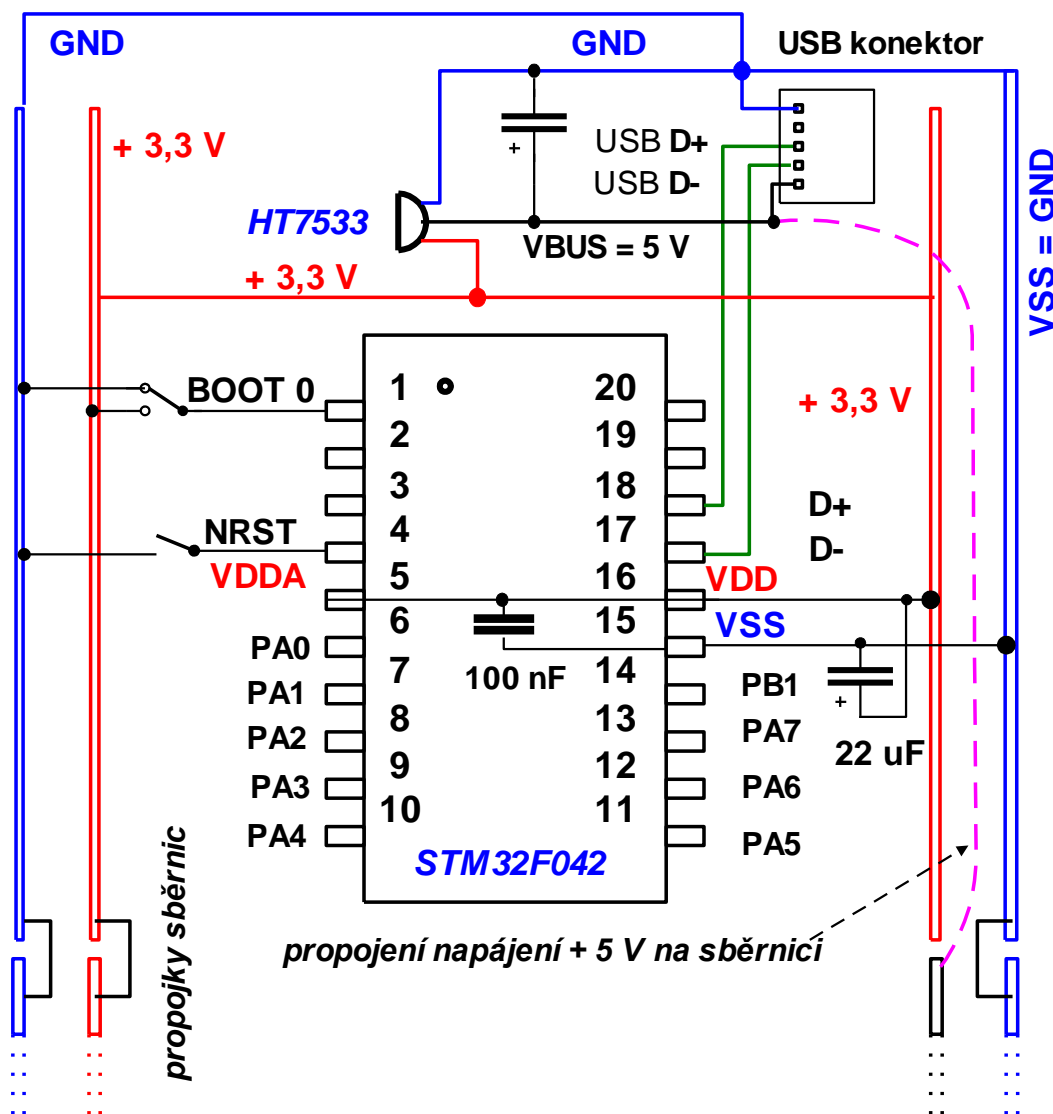
Doporučené barvy vodičů
v rozvodu napájení

Zelená (modrá) – GND

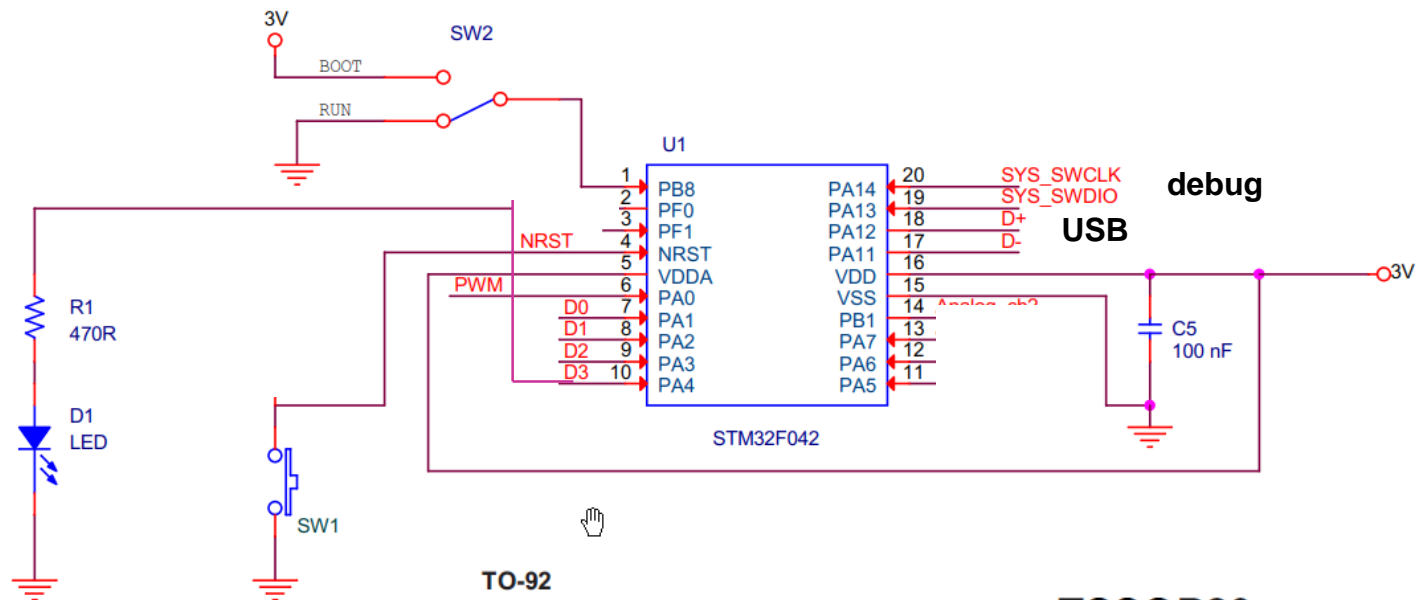
Červená – +3,3 V

Žlutá (purpurová) – +5 V

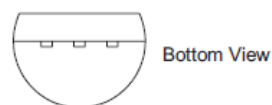
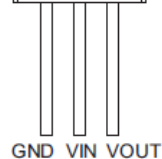
„Šetřit místem“ – procesor
umístit blízko hornímu
okraji pole

Schéma zapojení STM32F042

TO-92

TSSOP20

PB8-BOOT0	1	20	PA14
PF0-OSC_IN	2	19	PA13
PF1-OSC_OUT	3	18	PA10 [PA12]
NRST	4	17	PA9 [PA11]
VDDA	5	16	VDD
PA0	6	15	VSS
PA1	7	14	PB1
PA2	8	13	PA7
PA3	9	12	PA6
PA4	10	11	PA5

Poznámky k sestavení kitu

Sundat **krycí folii** na zadní straně pole a **přilepit krycí plech**

(pozor, precizně polohovat plech, aby nezůstala odkrytá lepicí vrstva)

Konektor **USB**, regulátor napětí HT7533 **+3,3 V**, indikace napájení **+3,3 V LED 1** (s rezistorem 470 Ohmů). **Zkontrolovat** správnost napětí **+3,3 V**

Zapojit modul se **STM32F042**, přepínač BOOT, reset tlačítko, LED na pin 10 s rezistorem 470 Ohmů. **Přepínač boot do polohy „Run“**, pin č. 1 přepínačem připojen na zem (GND).

Poznámka: přepínač spíná kontakty na **opačné straně**, tedy posun **doleva** sepne **pravý** kontakt na střed a opačně.

Oživit **blikání LED 2** na pinu 10 (PA4) – s programem **dodaným ve FLASH** paměti procesoru

Oživit **nahrávání firmware** osciloskopu do procesoru prostřednictvím USB rozhraní, program **DfuSE Demo**

Oživit **F0 – Lab s funkcemi:** Impulsní **generátor**, **voltmetr** a **osciloskop**

Piny – Voltmetr, osciloskop

Pro oživení – v STM32F042 jsme nahráli program blikání:

Testovací program – blikání PA4 pin 10, připojit LED
přes rezistor **470 Ohmů** na zem.

Aplikační program – firmware **a) Voltmetr, b) osciloskop**

PC aplikace – společná

PWM out pin 14 *generátor PWM – pro funkci voltmetr i osciloskop*

CH1 pin 11 *pro funkci voltmetr i osciloskop*

CH2 pin 12 *pro funkci voltmetr i osciloskop*

CH1 pin 13 *pro funkci voltmetr i osciloskop*

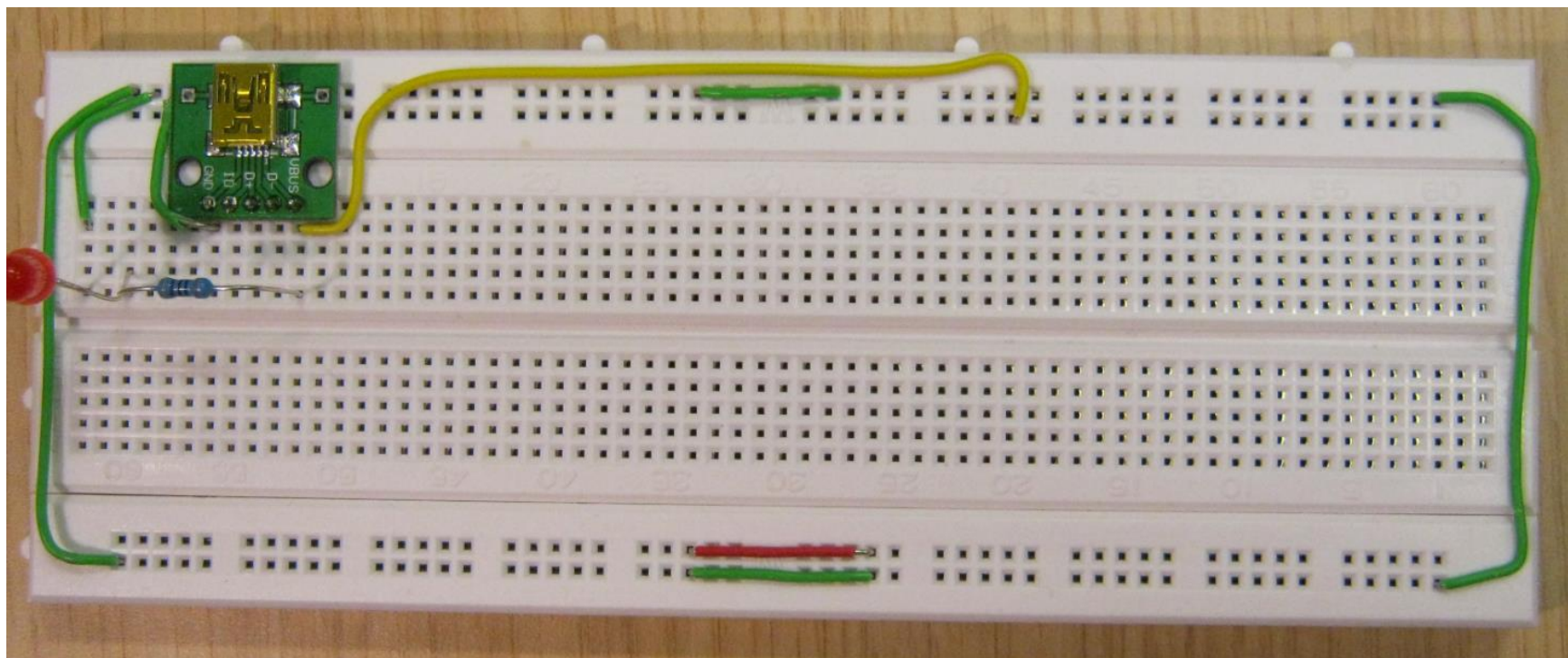

Rozvod napájení na kontaktním poli

„Tlusté“ zelené vodiče- zem GND, červené vodiče napájení +3,3 V

žluté +5 V (VBUS). Všechny vodiče použité v rozvodu napájení jsou „tlusté“, průměr 0,65 mm

LED + rezistor 470 Ohmů, kontrola napájení, stačí tenké vodiče

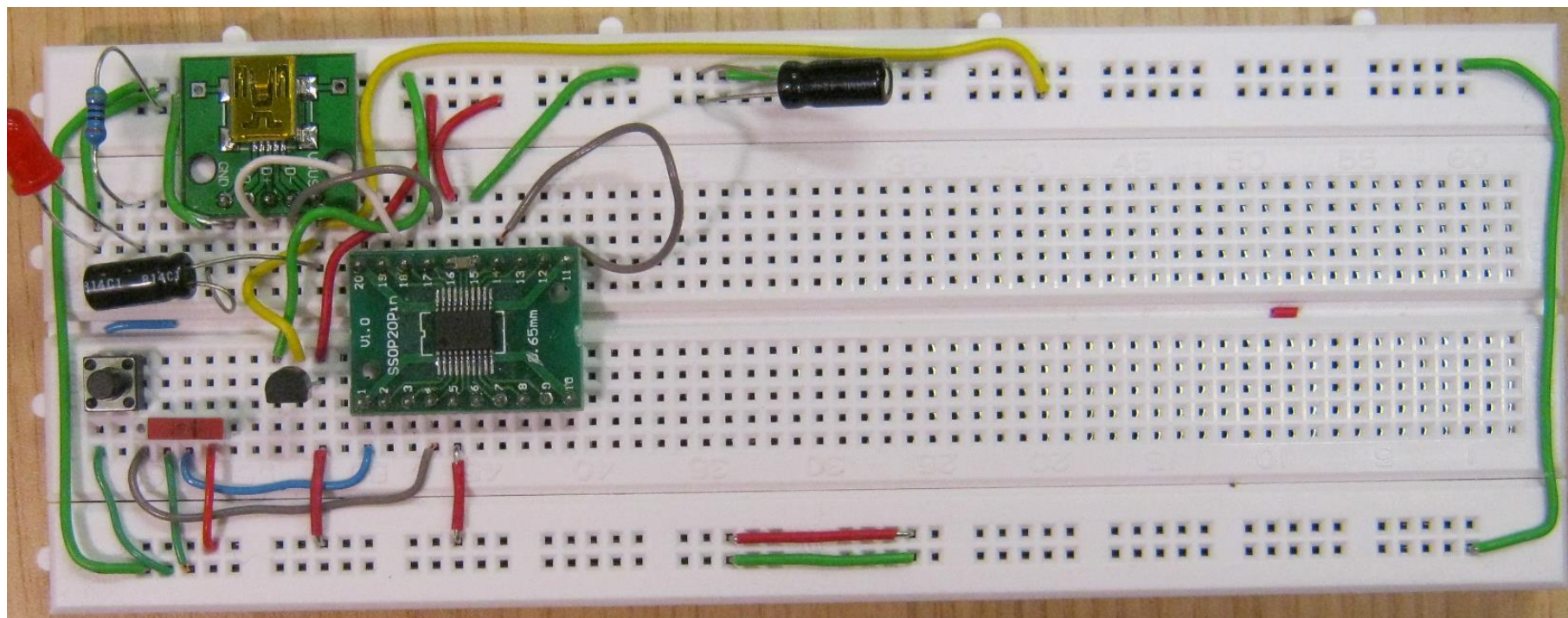

Rozvod napájení na kontaktním poli

„**Tlusté**“ zelené vodiče – zem GND – připojení pinu 15

červené vodiče napájení +3,3 V, piny 5 a 16

Stabilizátor - přívod +5 V a výstup +3,3 V „**tlusté**“. Ostatní signálové jsou „**tenké**“. LED + rezistor 470 Ohmů, kontrola napájení

Uspořádání kitu – popisy

LED 1, +3,3 V
·indikace

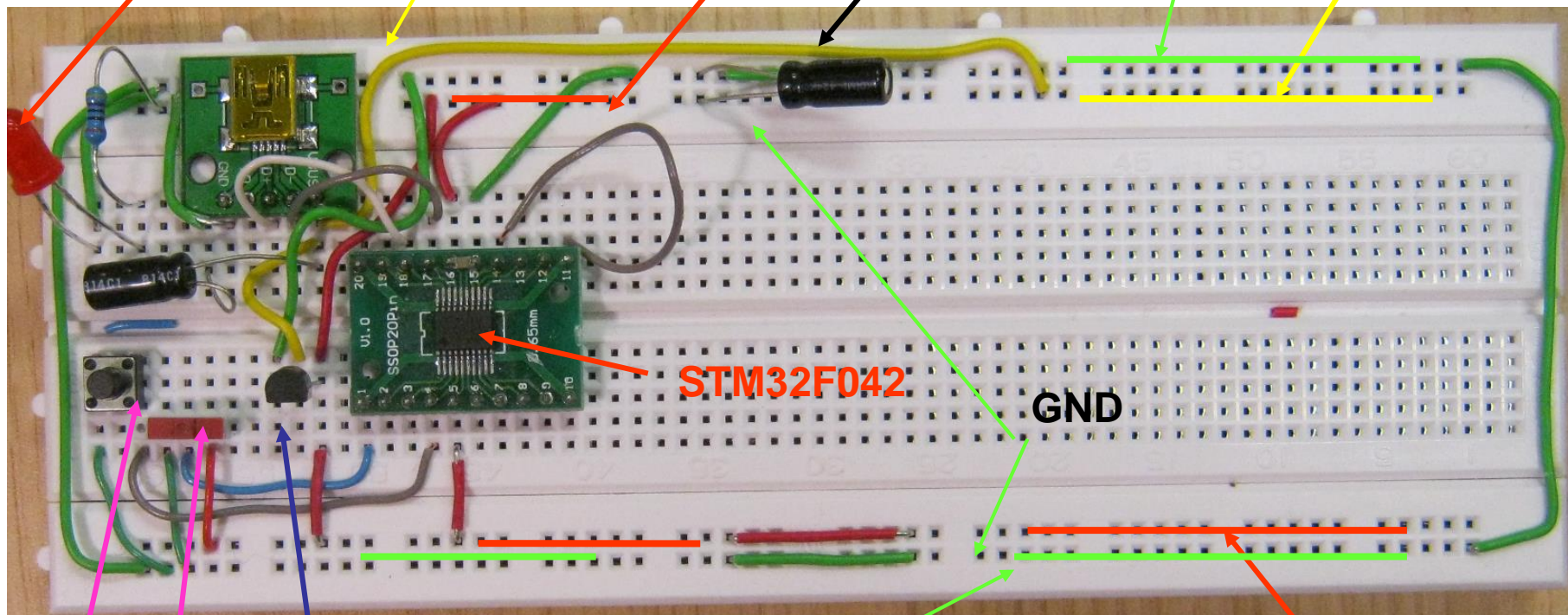
VBUS = +5 V

+3,3 V

blokovací elyt

GND

VBUS = +5 V

STM32F042

GND

Reset
tlač.

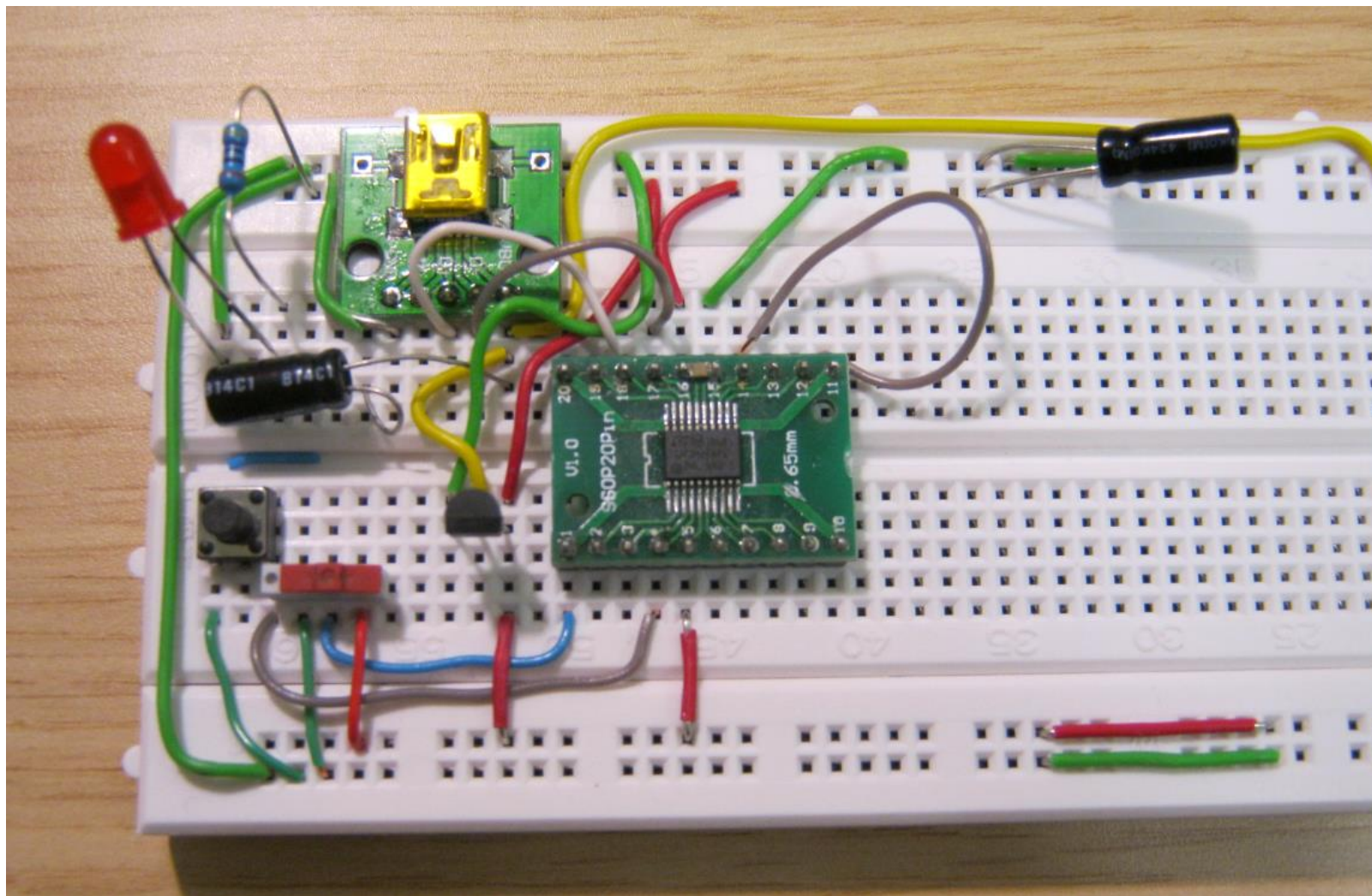
BOOT

Regul. +3,3 V

vnější rozvod GND – zem

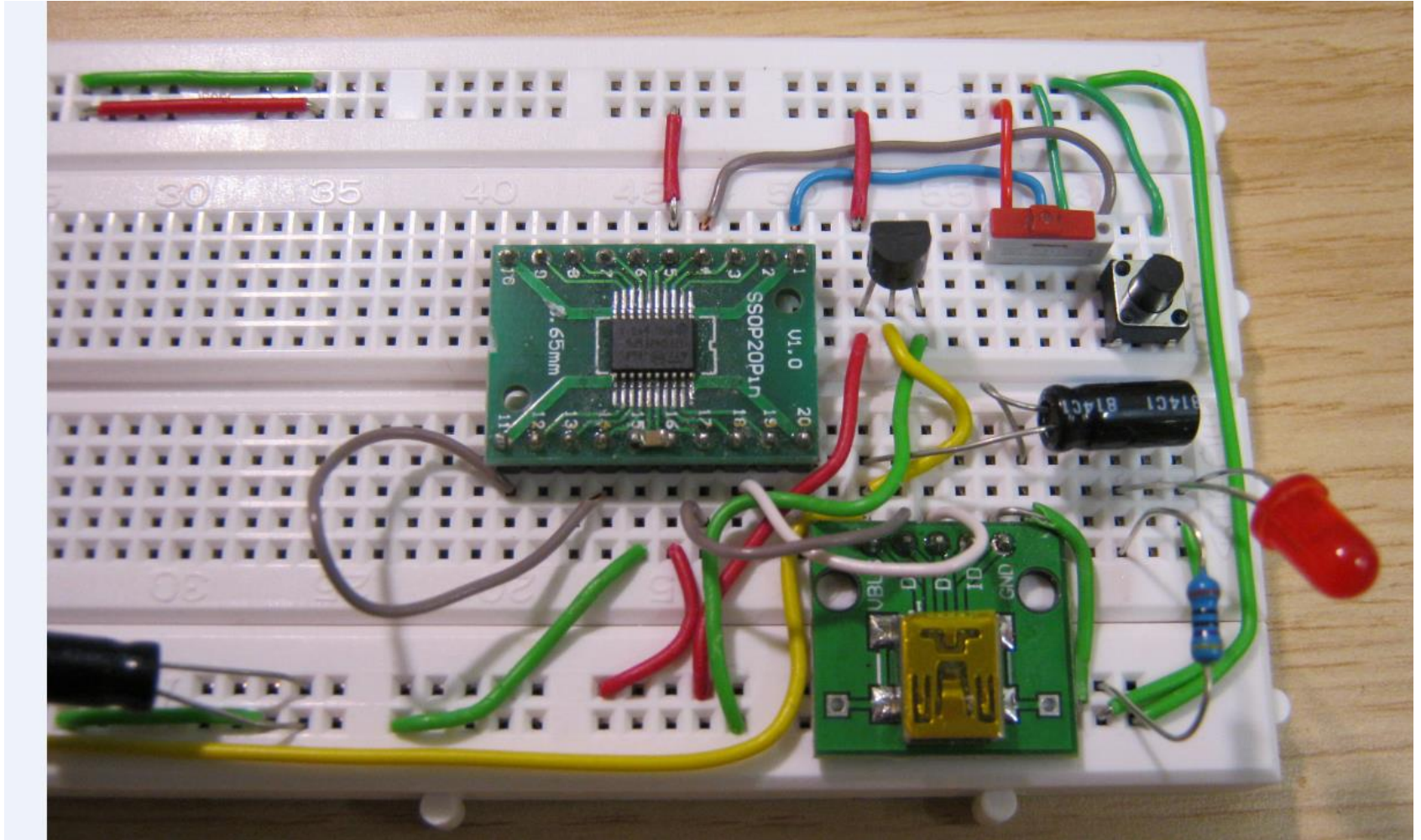
+3,3 V

Kit – detail

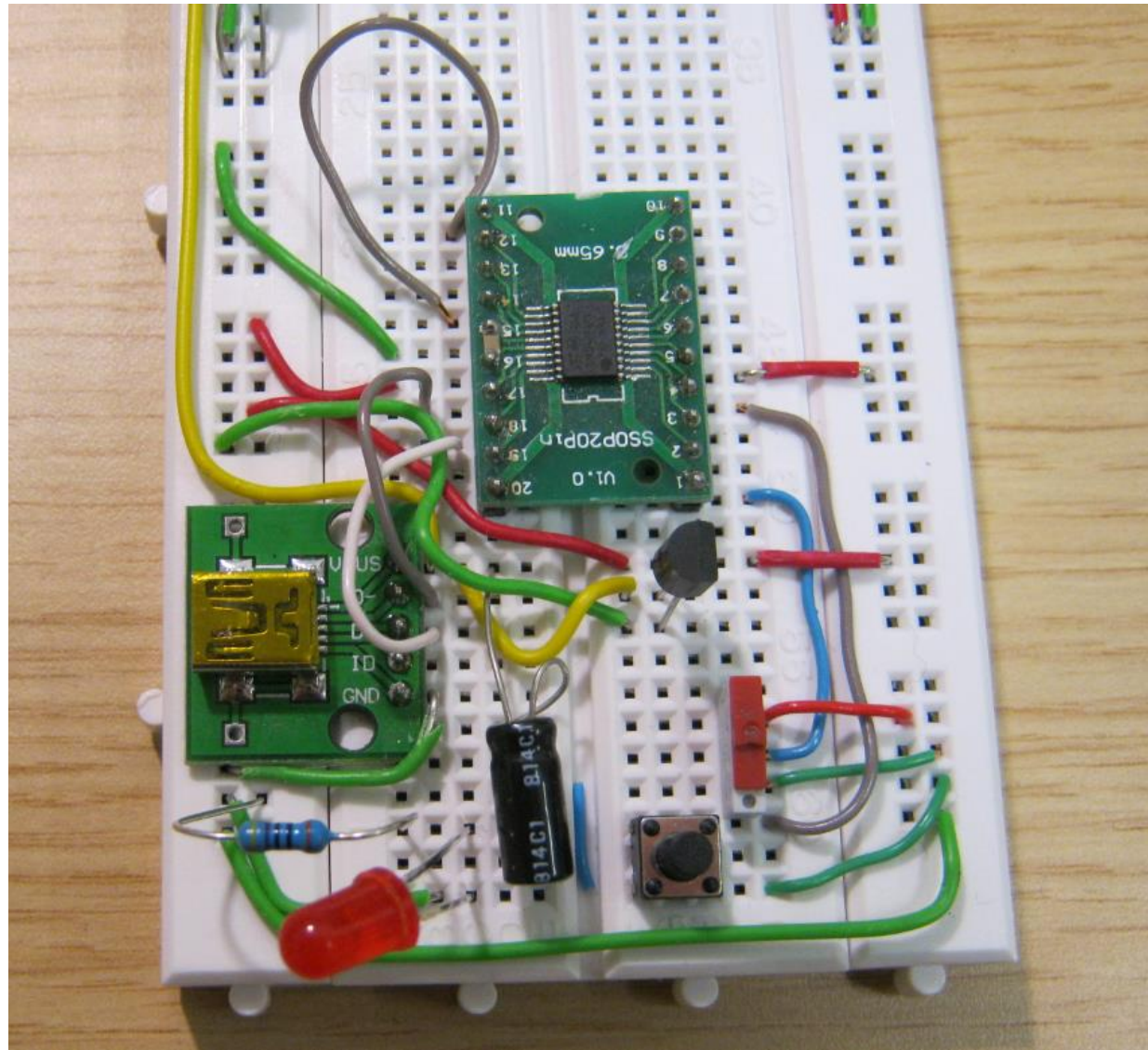

Kit – detail

Kit – detail

Instalace potřebného SW

Na počítačích v laboratořích je nainstalovaný potřebný software, který se nachází ve složce DFUSE na ploše

Pro práci na vlastním počítači je potřeba nainstalovat programy DFuse Demo, ovladač VCP a využívat aplikaci zero_elabviewer_v0.2

Instalace potřebného SW

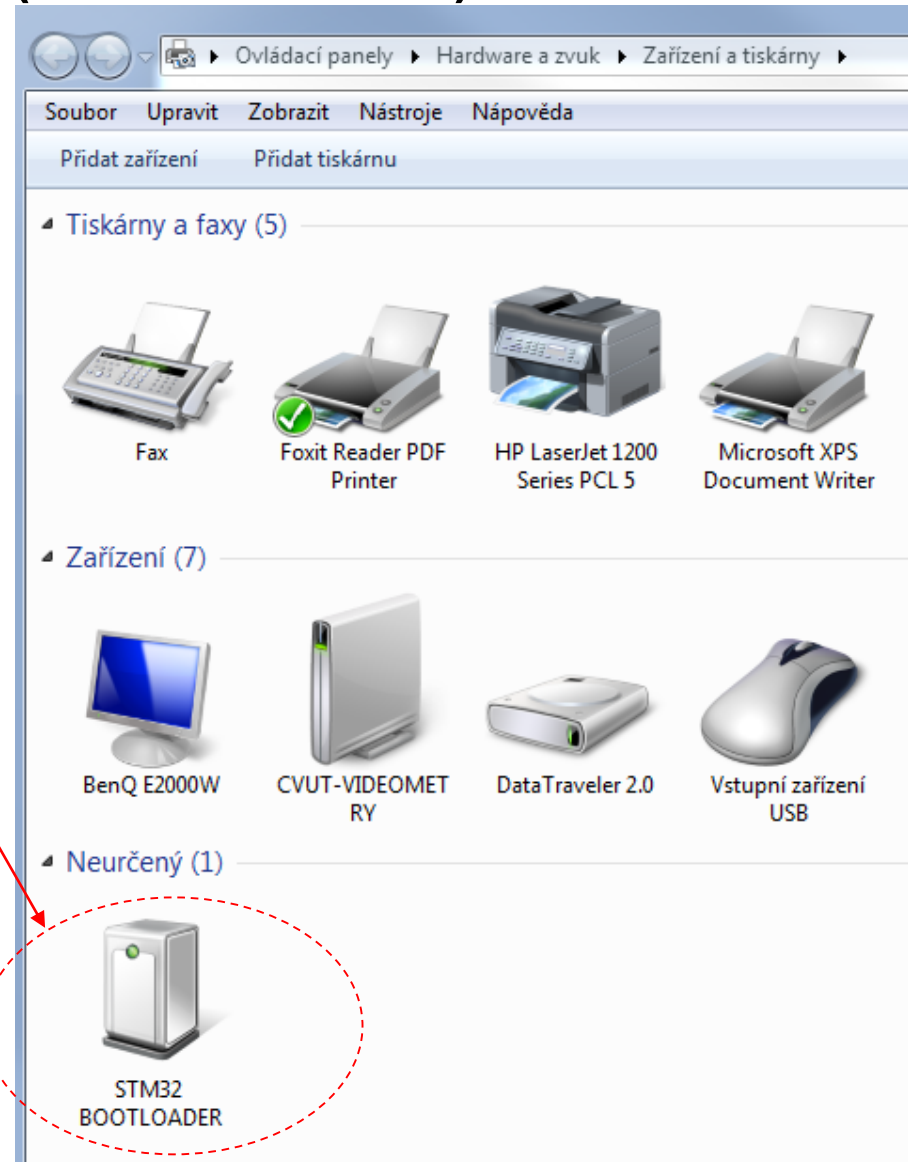
Postup instalace:

1. Zkopírovat složku *DFUSE* do vlastního počítače
2. otevřít složku *DFUSE*
3. nainstalovat aplikaci *DfuSe_Demo_V3.0.5_Setup*
4. otevřít složku *VCP Driver*
5. nainstalovat aplikaci *VCP_V1.3.1_Setup* podle typu systému (32bitový/64bitový operační systém)
6. vyzkoušet připojení mikroprocesoru k počítači
7. otevřít složku *F0_lab*
8. otevřít složku *application*
9. otevřít aplikaci *zero_elabviewer_v0.2*
10. přepínač do polohy *RUN* na nepájivém poli a zmáčknout tlačítko **RESET**
11. navázat komunikaci

STM32F042 jako zařízení (v režimu BOOT)

Při aktivaci „Boot loader“, se v zařízeních objeví STM32..., při stisku reset opět zmizí

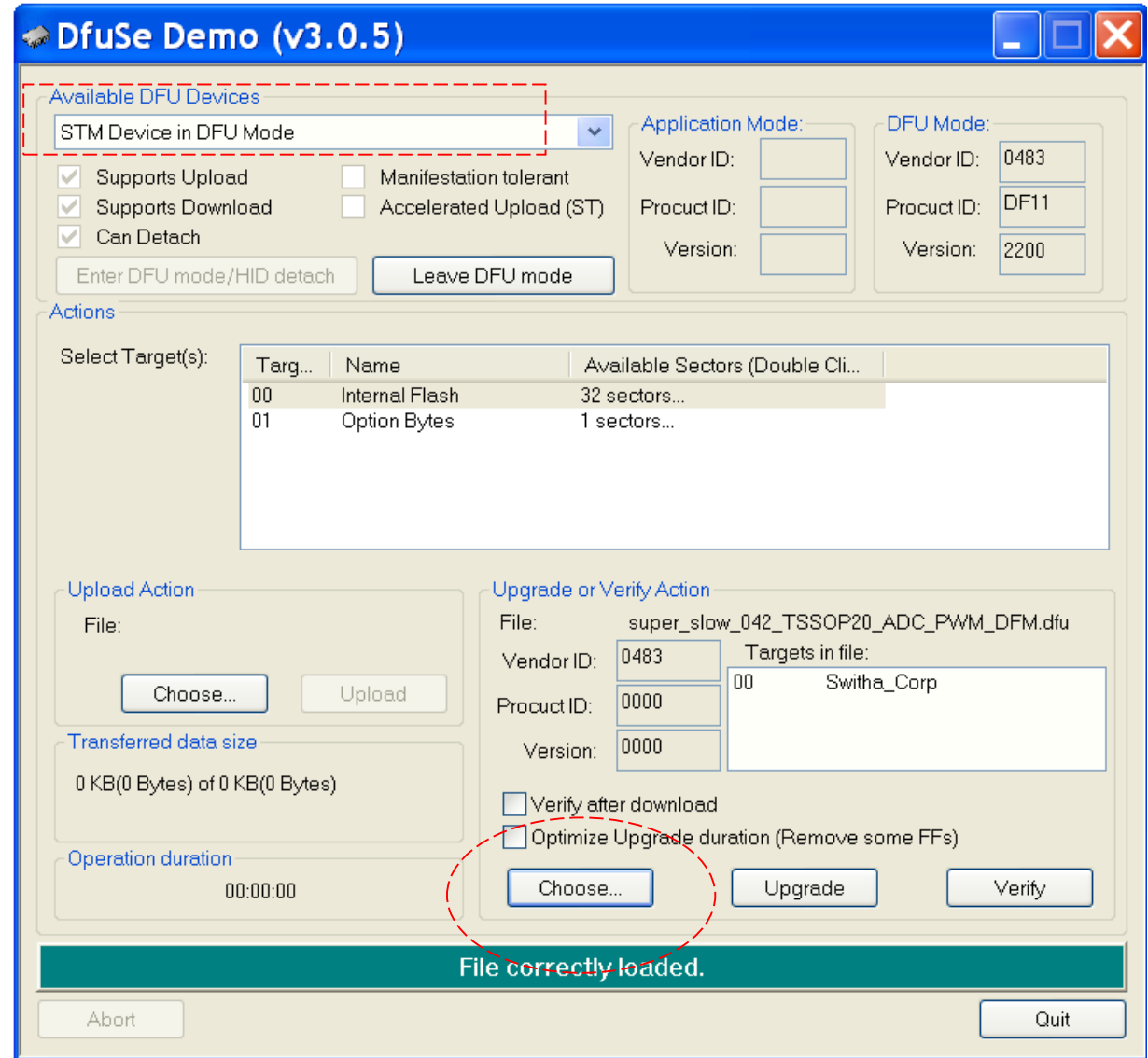
Nahrání firmware pomocí programu DfuSE Demo

Procesor je v režimu „BOOT“

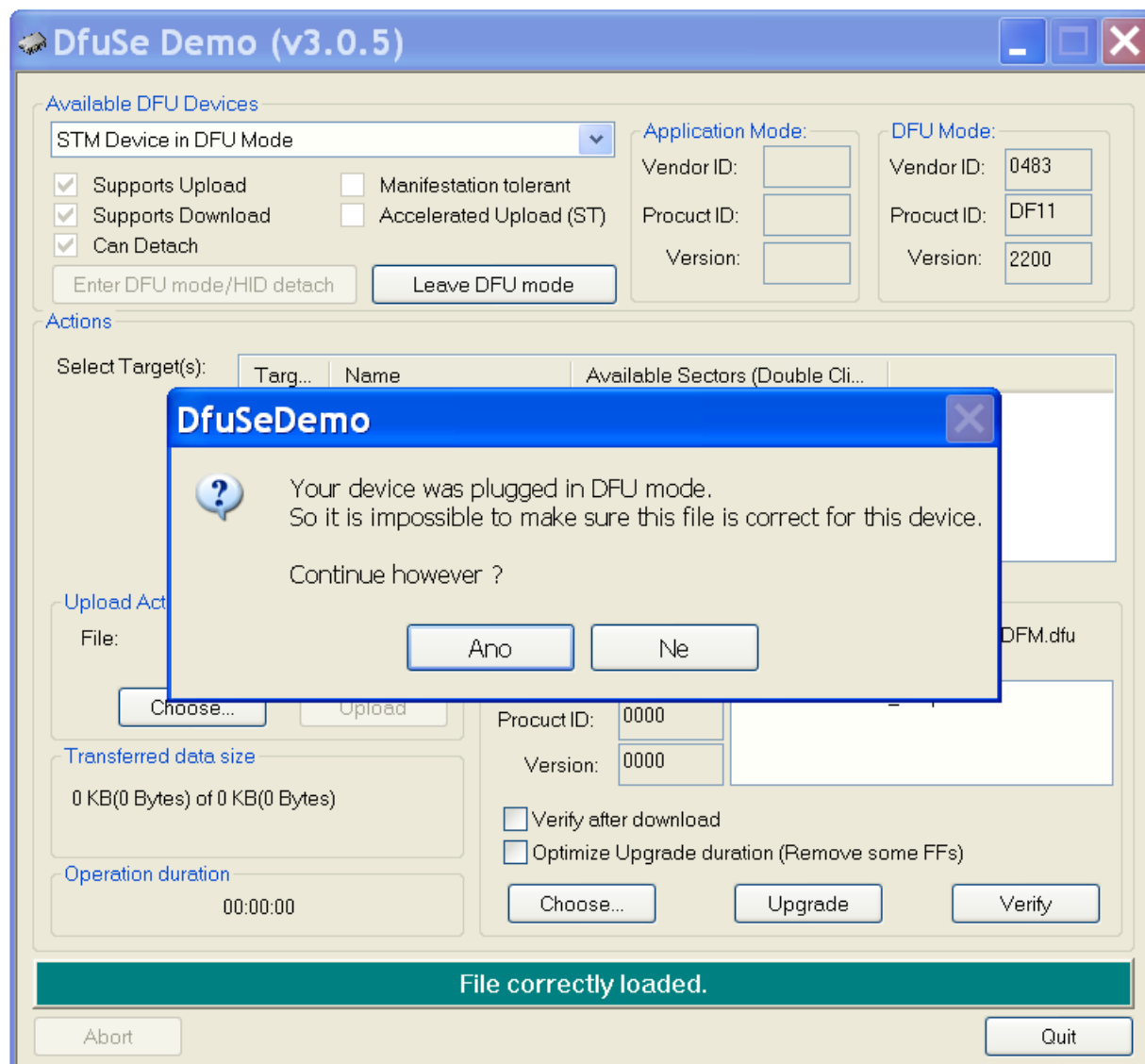
DFU mode – Device Firmware Upgrade

Vybrat soubor xxx.DFU
Pro nahrání

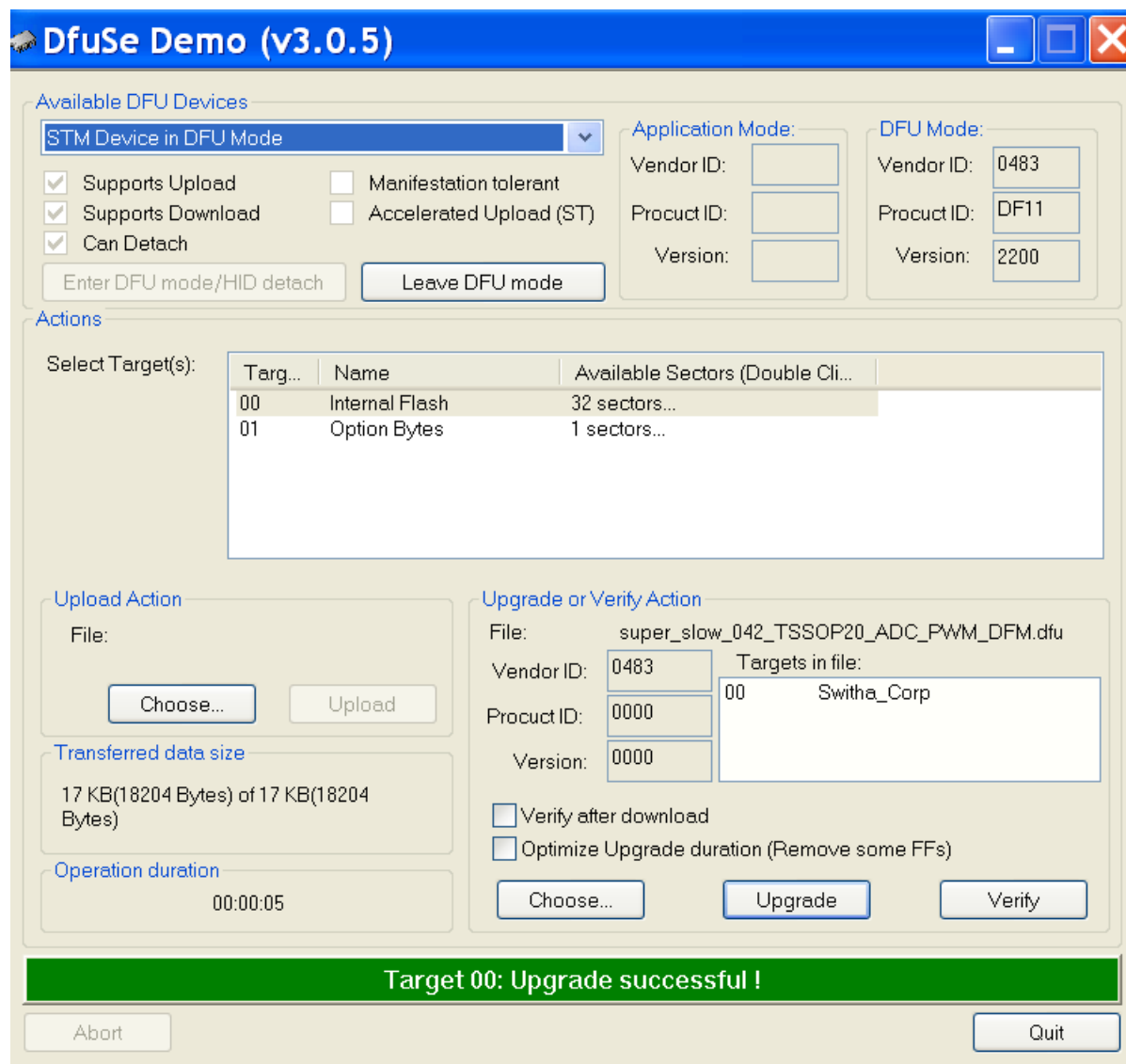
Nutná předchozí
instalace programu
DfuSE Demo

Potvrdit „ANO“

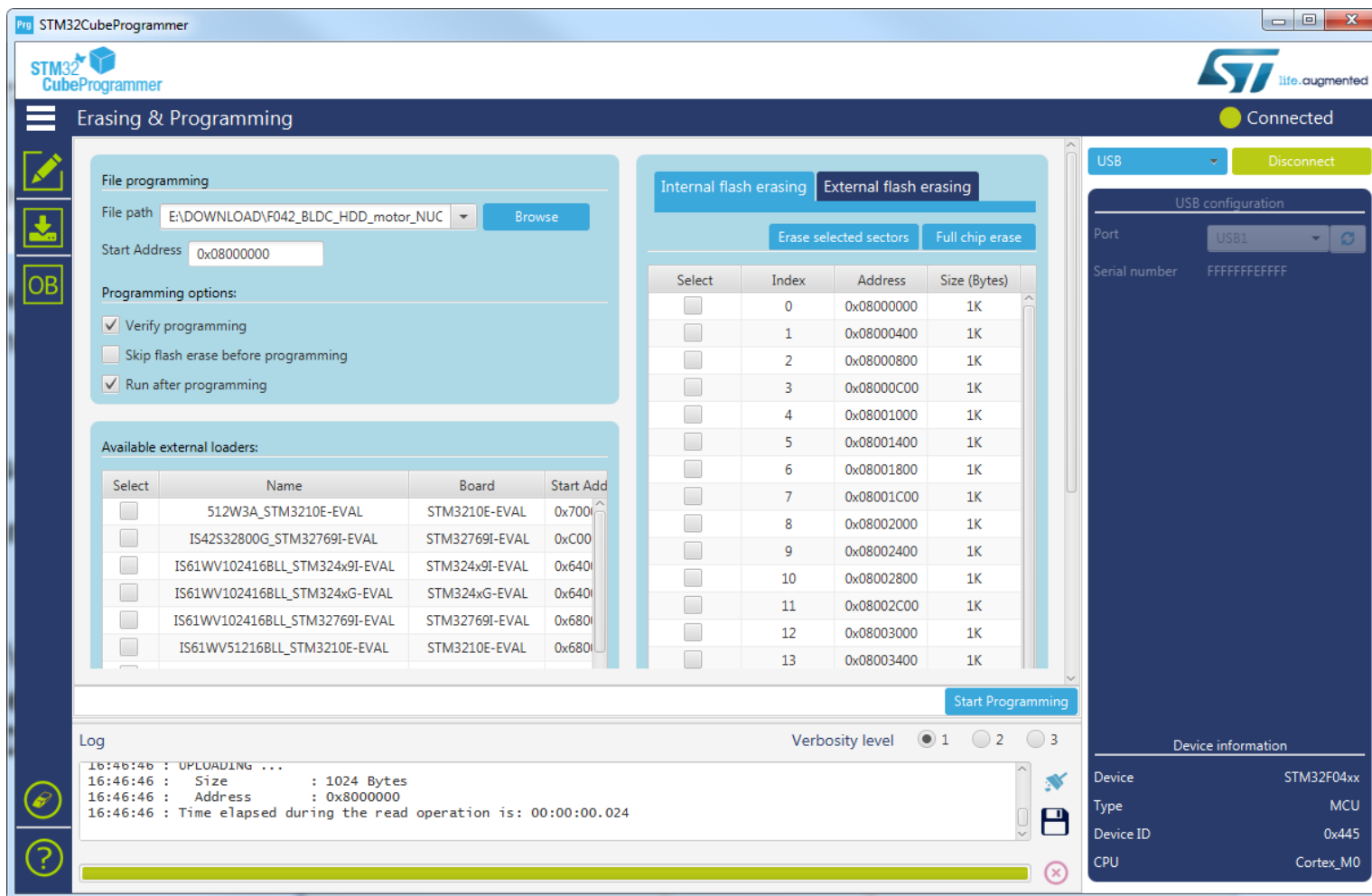

Po nahrání firmware do FLASH

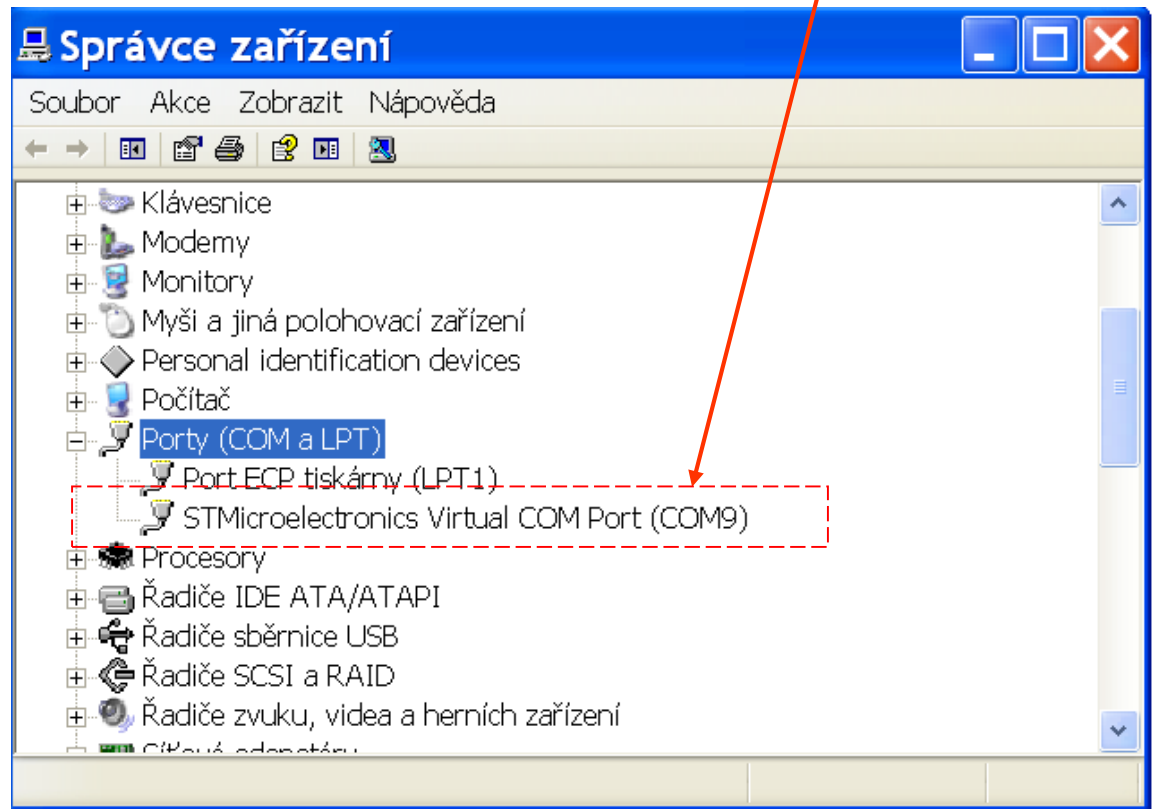
Program STM32 Cube Programmer

Alternativní program pro „download“ firmware - „STM32 Cube Programmer“, jeho vstupem je přímo soubor xxx.BIN

Program

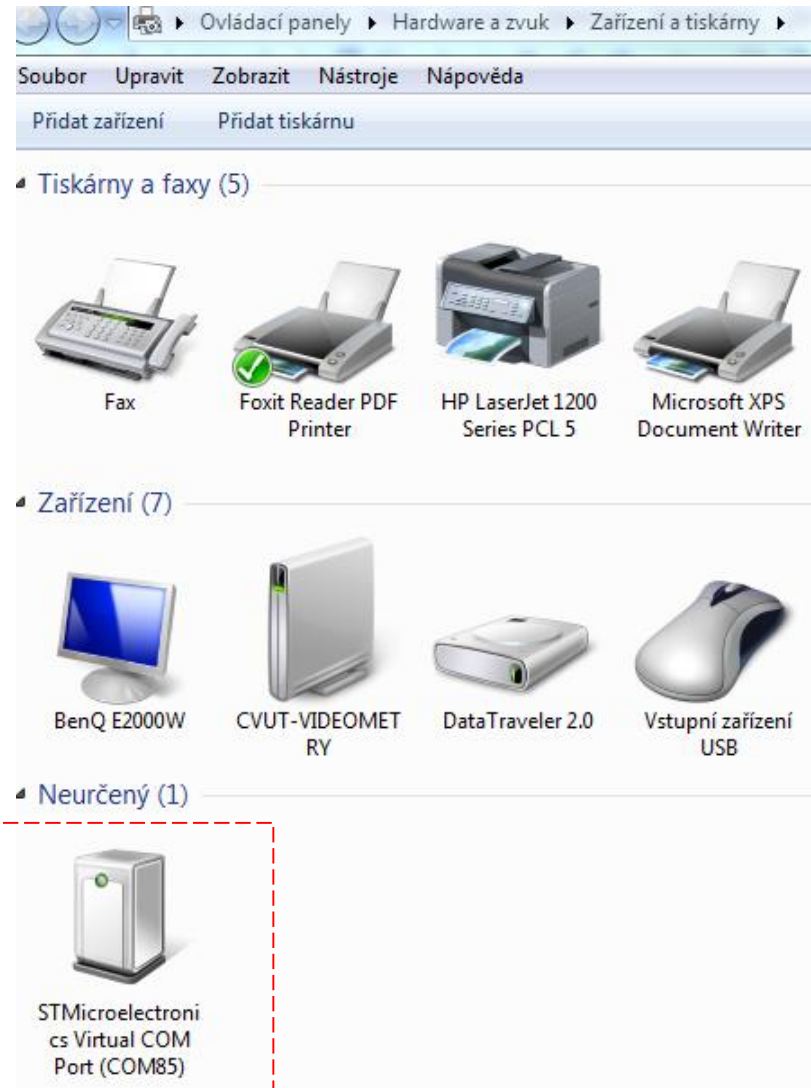
Přepínač BOOT přepnout do „RUN“ a provést reset. Po spuštění firmware F0 – Lab se v zařízeních objeví Virtual COM Port (různé číslo, podle instalace počítače). Potřebná předchozí instalace VCP Driver

STM32F042 jako zařízení (v režimu běhu programu F0-Lab)

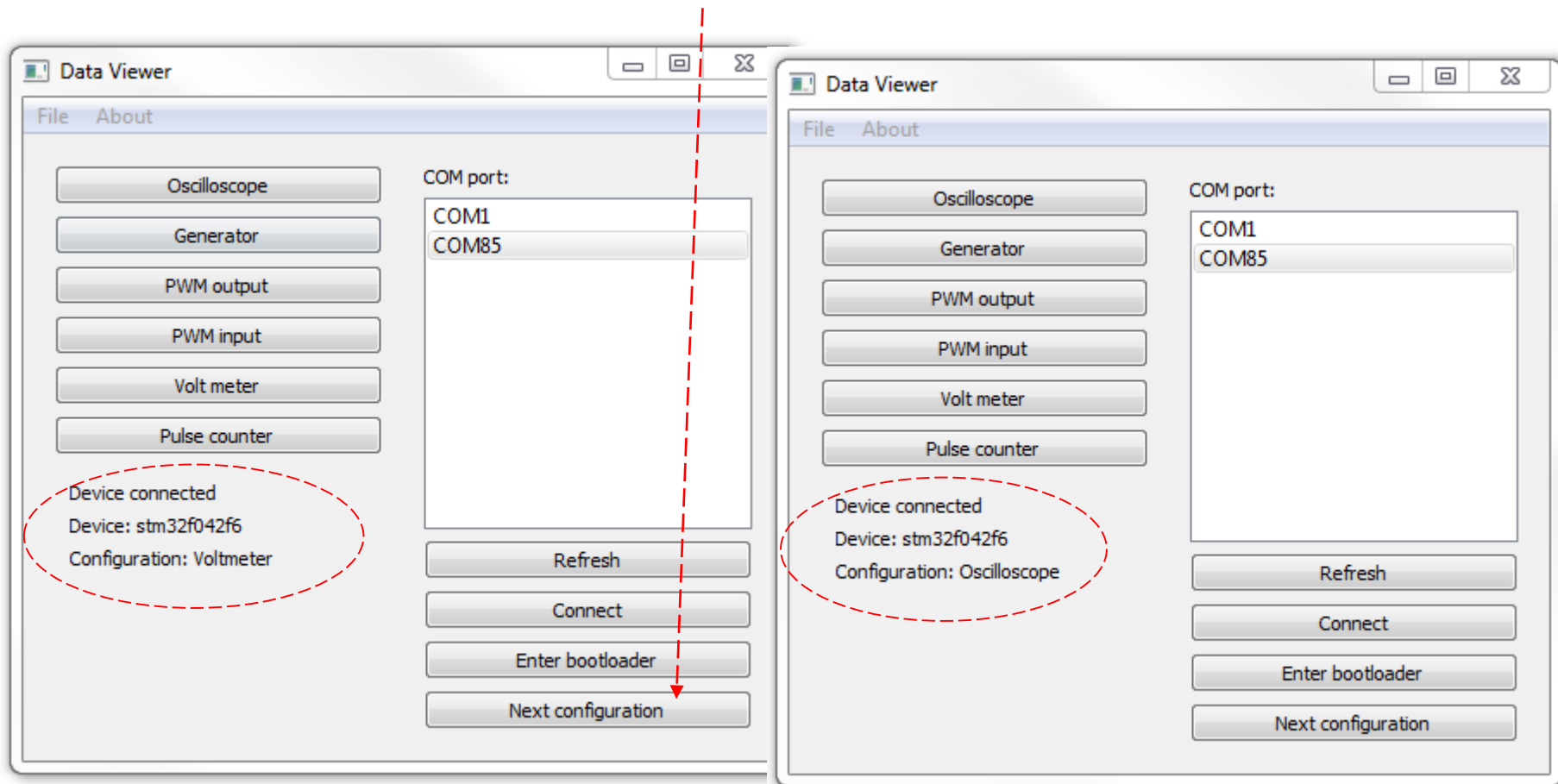
Po spuštění firmware

F0 – Lab se objeví

Spuštění F0-Lab, přepínání konfigurací

„**Voltmeter**“ = PWM output + voltmeter, „**Oscilloscope**“ = PWM out.+ oscil.

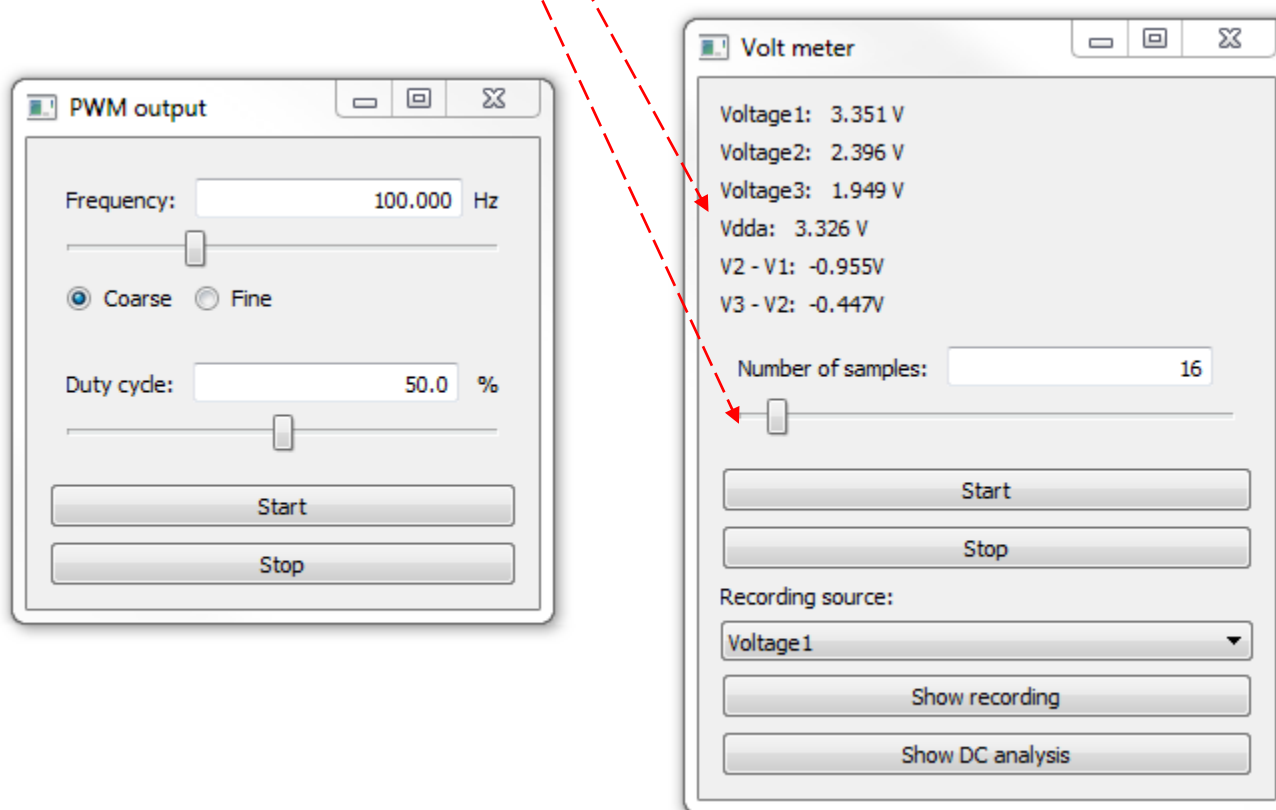
Konfigurace PWM + voltmetr

PWM **nastavení frekvence a střídý** obdélníkového signálu, (amplituda – $V_{DD} = +3,3 \text{ V}$) na pinu č. 14

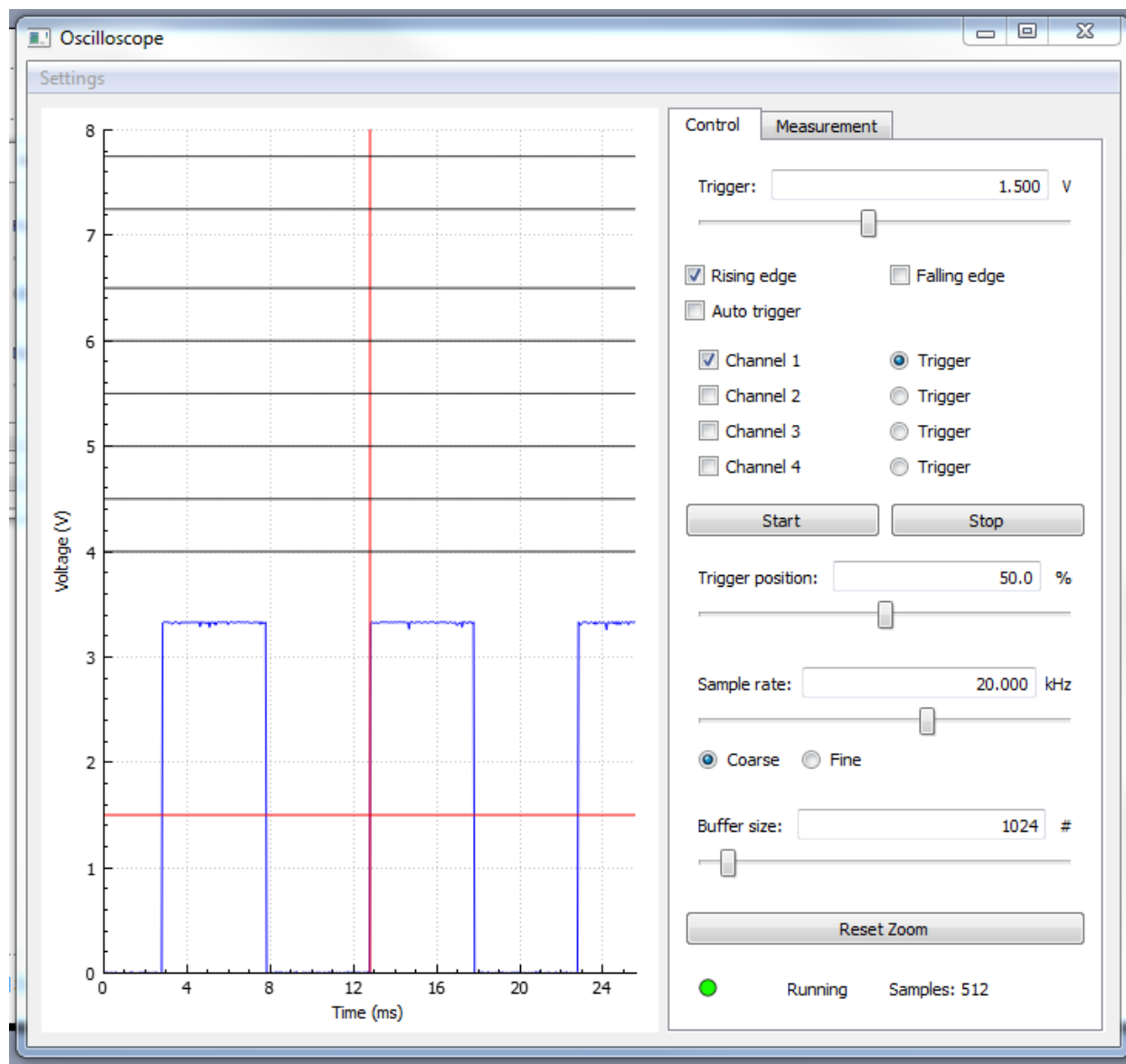
Voltmetr na pinu č. 11 (Ch1), č. 12 (Ch2), č. 12 (Ch3)

V_{dda} = měří své napájecí napětí

Průměrování ze zvoleného počtu vzorků

Funkce osciloskopu

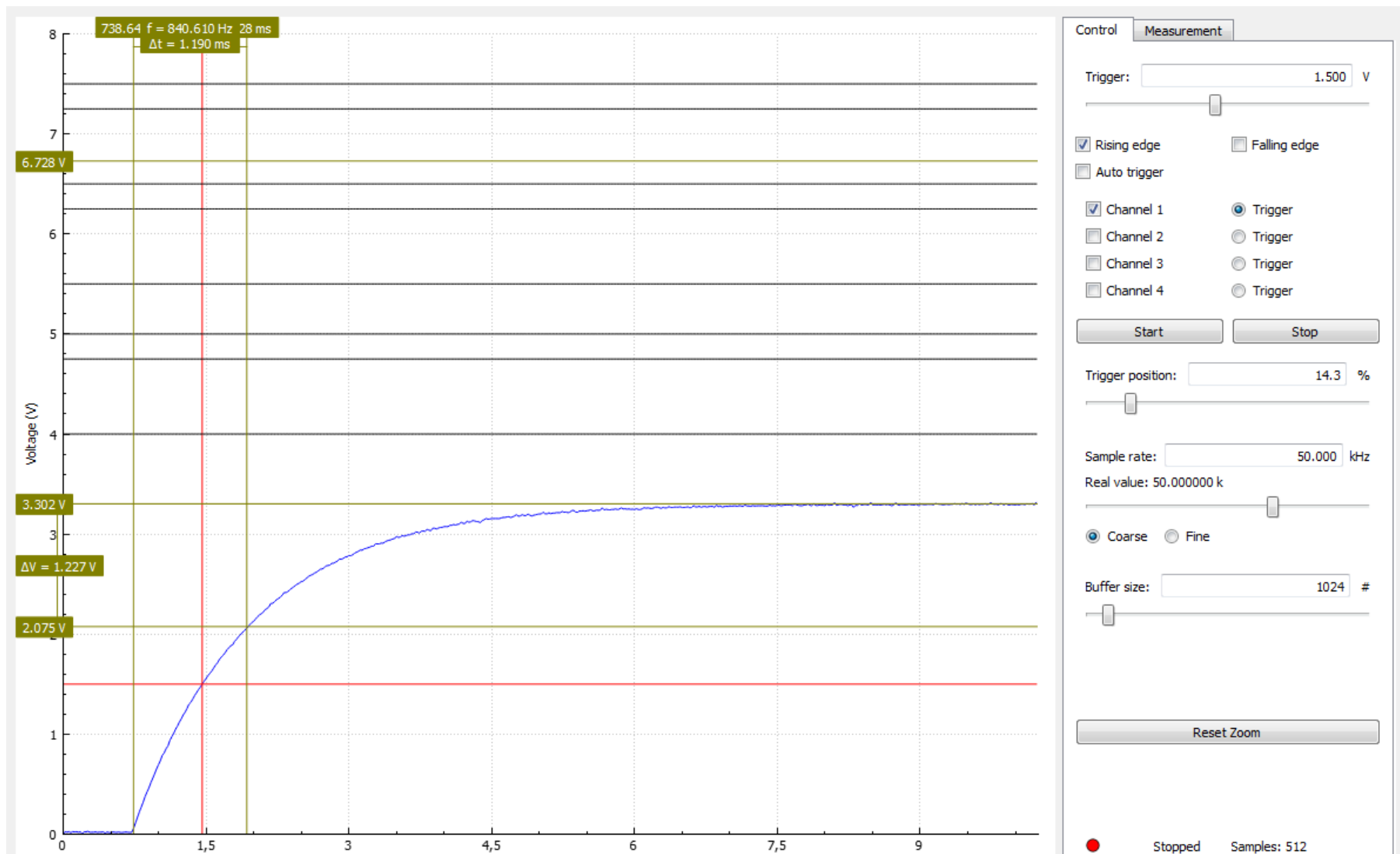

**Spouštění - volba
hrany, náběžná,
spádová,**

**Auto – samovolné
spouštění**

**Volba vzorkovací
frekvence a počtu
vzorků**

Osciloskop, kurzory („pravá myš“) a výběr menu kurzorů

Osciloskop a sestavení F0 – Lab

- Sestavit celý **F0 – Lab** s mikrořadičem **STM32F042**, napájení z **+3,3 V**, spustit **firmware** (nahráný námi již do čipu) – **blikání LED**
- Připojit na **USB**, ověřit funkci **BOOT** a nahrát **firmware F0 – Lab**
- Aktivovat funkci **voltmetru** („*next configuration*“)
- Ověřit funkci voltmetru a osciloskopu, propojit pin č. 14 (výstup PWM generátoru) na vstup kanálu 1 voltmetru pin č. 11
- Spustit **generátor**, nastavit frekvenci 1 Hz, spustit voltmetr, bez průměrování (měří střídavě 0 a +3,3 V – kolísá)
- Aktivovat funkci „**recording**“ voltmetru a pozorovat záznam.
- Zavřít okno voltmetr

Změnit konfiguraci na „Osciloskop“, ponechat propojku pinů č. 11 na č. 14,

- Spustit **PWM**, frekvence 100 Hz, spustit **osciloskop**, pozorovat signál.